

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 24.4.2015
JOIN(2015) 13 final

RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Regiunea Administrativă Specială Macao: Raportul anual pe 2014

RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Regiunea Administrativă Specială Macao: Raportul anual pe 2014

SINTEZĂ

De la retrocedarea regiunii Macao către China continentală, în urmă cu 15 ani, Uniunea Europeană și statele sale membre au urmărit îndeaproape evoluțiile politice și economice din Regiunea Administrativă Specială (*Special Administrative Region - SAR*) Macao în cadrul principiului „o țară, două sisteme”. Pentru a-și îndeplini angajamentul din 1999 față de Parlamentul European, Comisia emite un raport anual privind evoluția situației din Macao.

Uniunea Europeană aderă la politica sa privind o Chină unică și respectă aplicarea principiului „o țară, două sisteme” în Macao.

Anul 2014 a fost marcat de aniversarea a 15 de ani de la retrocedarea de către Portugalia a Macao către Republica Populară Chineză. Aniversarea a fost marcată de vizita președintelui chinez Xi Jinping în Macao pentru a oficia ceremonia de investitură a noului său guvern.

UE consideră că în 2014, în ciuda anumitor dificultăți, principiul „o țară, două sisteme” a continuat să funcționeze bine, în beneficiul SAR Macao, al Chinei în ansamblu și al comunității internaționale. Șeful executivului, Chui Sai On, a fost reales pentru un al doilea mandat. Campania electorală s-a derulat în conformitate cu dispozițiile din Legea fundamentală, voturile fiind exprimate de membrii comitetului electoral. La fel ca în cazul alegerilor pentru șeful executivului din 2009 și 2004, a existat un singur candidat pentru această funcție. Deși Legea fundamentală a Macao nu prevede introducerea sufragiului universal pentru alegerea șefului executivului, dezbaterea publică ia tot mai mare amploare cu privire la acest aspect și la întrebarea dacă autoritățile ar trebui să ia în considerare măsuri pentru a promova un grad mai ridicat de participare a publicului la alegeri și pentru a se asigura că există mai mulți candidați pentru acest post.

Drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor din Macao au continuat să fie respectate. Au fost realizate progrese în ceea ce privește îmbunătățirea situației lucrătorilor migranți și combaterea violenței domestice și a traficului de ființe umane. Mass-media din Macao a continuat să permită manifestarea unei game largi de opinii. Cu toate acestea, libertatea mass-mediei este în pericol din cauza autocenzurii, a politicilor în materie de personal și a obstacolelor cum ar fi refuzul accesului la conferințe de presă. Libertatea academică a fost pusă sub semnul întrebării prin decizia de a nu se reînnoi contractele a doi profesori care își afirmaseră în mod deschis opiniile politice.

Economia bazată pe piață din Macao a continuat să funcționeze eficient, dar creșterea economică a suferit din cauza unui declin puternic al veniturilor realizate din jocurile de noroc, pe care se bazează în prea mare măsură SAR. Una dintre prioritățile-cheie este aceea de a spori nivelul de trai al cetățenilor obișnuiți, care se confruntă cu o creștere a costurilor vieții și a celor pentru locuință. Cooperarea economică a Macao cu China continentală, în special cu provincia Guangdong, și integrarea sa economică în această regiune avansează

rapid, ceea ce ajută Macao să facă față deficitului în ceea ce privește terenurile și resursele umane. Mutarea Universității din Macao pe insula Hengqin a fost un eveniment marcant în acest sens: Hengqin este parte a teritoriului Chinei continentale, dar Universitatea se află sub jurisdicția Macao. Funcționarea guvernului din Macao și a sistemului său judiciar trebuie să fie modernizată și eficientizată, inclusiv printr-o mai bună gestionare a resurselor umane.

Relațiile dintre UE și Macao au continuat să se dezvolte, prin amplificarea rapidă a legăturilor comerciale și prin extinderea cooperării pe baza politicilor în materie de economie, educație și mediu. Prioritățile pentru 2015 sunt cooperarea în domeniul diversificării economice, al afacerilor juridice și al reglementării în materie economică.

Evoluția situației politice

În 2014, Chui Sai On, șeful executivului din SAR Macao, și-a încheiat primul mandat de cinci ani și a fost reales pentru un al doilea mandat. Ceremonia de investitură a avut loc la 20 decembrie și a fost oficiată de președintele chinez Xi Jinping.

Această nouă numire a urmat procedura electorală prevăzută în Legea fundamentală, care a implicat un proces de numire în cadrul comitetului electoral alcătuit din 400 de membri, în principal personalități și oameni politici care sprijină guvernul, și, ulterior, un vot în cadrul aceluiași comitet. Fiind singurul candidat, Chui Sai On, șeful executivului în exercițiu, a fost reales fără opoziție, cu 95,96 % de voturi favorabile, sau 380 din cele 396 de voturi exprimate. De asemenea, nu a existat opoziție nici la adresa alegerii sale în 2009, situația fiind similară în cazul alegerii predecesorului său în 2004. În forma sa actuală, Legea electorală din Macao nu favorizează o procedură de numire concurențială. Pentru ca acest lucru să se întâmple, autoritățile SAR Macao ar putea lua în considerare modificarea anumitor dispoziții ale sistemului electoral.

Procesul electoral a generat o dezbatere cu privire la introducerea votului universal în Macao. Ca răspuns la aceasta, în timpul campaniei sale electorale, Chui Sai On a declarat că era pregătit să informeze administrația centrală chineză cu privire la opiniile locuitorilor din Macao referitoare la democrație. Grupurile care militează pentru democrație afirmă că acesta nu ar fi încercat să includă în manifestul său o foaie de parcurs în vederea unei democrații depline.

La 30 august, trei grupuri de activiști au efectuat un sondaj neoficial privind alegerea șefului executivului; 95 % dintre cei 8 688 de respondenți au fost în favoarea introducerii votului universal pentru alegerile din 2019. Guvernul din SAR Macao și Biroul de legătură al administrației centrale din China au condamnat referendumul civil ca fiind ilegal. Autoritățile nu au permis organizatorilor să utilizeze locuri publice pentru a promova sondajul, iar Înalta Curte de Apel a refuzat să se pronunțe cu privire la recursul împotriva deciziei autorităților. Unii experți juridici au estimat că participarea la referendumul neoficial și promovarea acestuia țineau de libertatea de exprimare protejată prin Legea fundamentală. În cursul reuniunii plene a Adunării legislative din 18 noiembrie, parlamentarii au votat împotriva propunerii legislatorilor partizani ai democrației de a organiza o dezbatere privind introducerea votului universal în Macao.

Macao se diferențiază de Hong Kong prin faptul că legea sa fundamentală și alte acte legislative nu prevăd posibilitatea votului universal. Cu toate acestea, în martie 2013, Comitetul ONU pentru drepturile civile și politice (CCPR) a invitat guvernul SAR Macao să prezinte un plan pentru adoptarea votului universal și egal. Ca răspuns, guvernul și-a reiterat rezervele cu privire la articolul 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Cu toate acestea, autoritățile ar trebui să examineze în continuare modalitățile de a promova un grad mai ridicat de implicare a publicului în alegerea șefului executivului, sporind astfel legitimitatea și sprijinul public pentru această funcție și consolidând buna guvernare.

Politici

În discursul său politic din 11 noiembrie, ultimul din timpul primului său mandat, Chui Sai On, șeful executivului, a prezentat un bilanț al lucrărilor guvernului în 2014, precum și politicile și bugetul prevăzute pentru 2015. Analizând retrospectiv cei cinci ani de mandat, acesta a remarcat că guvernul stabilise mecanisme pe termen lung în cinci domenii strâns legate de viața de zi cu zi a cetățenilor: securitatea socială, asistența medicală, educația, locuințele și cultivarea talentelor. Cheltuielile legate de cele cinci domenii și de securitatea publică și serviciile economice au crescut în fiecare an, de la 53,9 % din bugetul total în 2010 la 67,6 % în 2013.

Problemele privind mijloacele de trai au ocupat întotdeauna un loc destul de important în cadrul politicii guvernamentale, însă acestea au devenit și mai urgente după demonstrația fără precedent din luna mai, la care au participat, conform estimărilor, 20 000 de persoane. Motivul demonstrației l-a constituit un proiect de lege care ar fi acordat pachete de pensionare pentru funcționarii de rang înalt și imunitate împotriva urmăririi penale pentru acuzații referitoare la activitatea acestora în timpul exercitării funcției. De asemenea, demonstrații au adus în discuție chestiuni cum ar fi creșterea costului vieții, asistența medicală, locuințele, transportul public și poluarea. În urma demonstrației, șeful executivului a declarat că guvernul trebuia să arate mai multă deschidere față de societate și să intensifice consultările cu cetățenii.

La 20 decembrie, președintele Xi Jinping a rostit un discurs cu ocazia celei de a 15-a aniversări a retrocedării Macao către China și a investiției noului guvern al SAR Macao. El a menționat că, în ultimii 15 ani, cu sprijinul administrației centrale, Macao reușise să pună în aplicare cu succes principiul „o țară, două sisteme”. Președintele a subliniat necesitatea de a se consolida dezvoltarea economică și socială a Macao și de a se depune eforturi în vederea realizării unor progrese și mai semnificative. Acesta a stabilit patru priorități pentru noul guvern: îmbunătățirea guvernării întemeiate pe statul de drept din Macao, diversificarea economiei pentru a se asigura caracterul durabil al acesteia, soluționarea problemelor legate de standardele de viață ale populației și reducerea inegalităților sociale, precum și educarea tinerilor, astfel încât aceștia să înțeleagă principiul „o țară, două sisteme”.

Cooperarea economică a Macao cu China continentală, în special cu provincia Guangdong, precum și integrarea sa economică în această regiune au continuat în temeiul acordului-cadru privind cooperarea între regiuni. Pe lângă participarea la dezvoltarea și la lucrările de

construcție de pe insula Hengqin și din districtul Nansha din provincia Guangdong, guvernul din Macao a participat și la dezvoltarea noilor districte Zhongshan și Cuiheng. Guangdong, Hong Kong și Macao au organizat în comun cel de-al zecelea forum privind cooperarea și dezvoltarea în regiunea deltei Râului Perlelor.

Un eveniment major a fost mutarea, în septembrie, a Universității din Macao într-un nou campus pe insula Hengqin, la Zhuhai, provincia Guangdong. Deși această insulă face parte din China continentală, campusul universitar se află sub jurisdicția și administrația SAR Macao. Rectorul universitar, Wei Zhao, a descris această evoluție ca fiind o punere în aplicare cu succes a principiului „o țară, două sisteme”.

În ceea ce privește politica externă, guvernul s-a concentrat pe consolidarea rolului Macao drept platformă de servicii pentru cooperarea comercială și economică între China și țările de limbă portugheză. Acesta a organizat două reuniuni ministeriale, a sprijinit operațiunile Fondului de dezvoltare a cooperării sino-portugheze și a promovat Macao drept un mijloc de facilitare a comerțului și a investițiilor între China și țările de limbă portugheză. În septembrie, guvernul a găzduit cea de a opta reuniune ministerială privind turismul a Organizației de Cooperare Economică Asia-Pacific (APEC), care a instituit un fond pentru dezvoltarea sectoarelor culturale și creative.

Egalitatea de șanse, drepturile și libertățile

În cadrul unei reuniuni a Comisiei pentru drepturi economice, sociale și culturale din cadrul Organizației Națiunilor Unite (UNESCR) la 8 mai 2014, Macao a afirmat că a realizat progrese considerabile de la examinarea anterioară efectuată de Comisie. Pentru a răspunde nevoilor lucrătorilor migranți tot mai numeroși care sosesc în Macao (dintre care 80 000, sau 60 % din numărul total, proveneau din China continentală), guvernul din Macao și administrația centrală chineză au semnat un protocol comun privind pensiile și alte dispoziții, inclusiv sprijinul pentru lucrătorii migranți în momentul sosirii lor, în scopul de a contribui la integrarea acestora în comunitățile locale. Legea privind ocuparea forței de muncă în rândul lucrătorilor nerezidenți a permis o mai bună garantare a drepturilor lucrătorilor.

Măsurile care vizează creșterea nivelului de bunăstare socială au inclus instituirea unui sistem de protecție socială de bază, construcția de locuințe sociale, acordarea de indemnizații medicale, precum și 15 ani de învățământ gratuit și subvenții pentru a încuraja studenții să își continue educația. De asemenea, au fost puse în aplicare recomandările Comisiei ONU privind educația în domeniul drepturilor omului și sensibilizarea cu privire la protecția drepturilor omului în rândul publicului, al funcționarilor publici și al personalului responsabil cu aplicarea legii.

La 23 octombrie, Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor (CEDAW) și-a reiterat recomandarea potrivit căreia Macao ar trebui să ia în considerare crearea unei instituții independente pentru drepturile omului. Comitetul a salutat proiectul de lege privind prevenirea și combaterea violenței domestice și a recomandat ca violența domestică să devină infracțiune iar autorii acesteia să fie puși automat sub urmărire penală. La 13 ianuarie 2015, legea prin care violența domestică a devenit infracțiune a fost adoptată de către adunarea legislativă. Cu toate acestea, în cazurile mai puțin grave, victima poate decide

dacă dorește sau nu să depună plângere. Astfel cum a anunțat Biroul pentru afaceri juridice al guvernului SAR Macao în noiembrie 2014, relațiile între persoane de același sex nu intră sub incidența acestei legi. Partizanii acestei legi au reamintit că UNESCR a îndemnat Macao să adopte o legislație cuprinzătoare în materie de combatere a discriminării privind persoanele lesbiene, gay, bisexuale și transsexuale.

Mass-media din Macao a continuat să exprime o varietate de puncte de vedere și opinii. Cu toate acestea, s-a înregistrat o creștere a numărului cazurilor de autocenzură semnalate. În luna martie a fost publicată o serie de scrisori deschise anonime care conțineau detalii cu privire la cazuri de autocenzură. Se pare că anumitor jurnaliști li s-a refuzat accesul la conferințe de presă, iar recrutarea în organizațiile mass-media pare să fie influențată de considerente politice. În raportul său anual pe 2014, Federația Internațională a Jurnaliștilor și-a exprimat îngrijorarea referitoare la autocenzură, diminuarea neutralității politice a poliției și tratamentul inegal acordat jurnaliștilor din motive politice.

Jurnaliștilor nelocali li s-a refuzat accesul la conferințe de presă cu funcționari de rang înalt din Macao și din China continentală. În august, jurnaliștii din cadrul unei organizații mass-media de opoziție din Hong Kong nu au fost autorizați să asiste la o conferință de presă susținută de către șeful executivului. În decembrie, jurnaliștii din cadrul aceleiași organizații mass-media au fost împiedicați să relateze cu privire la un seminar la care participa un funcționar de rang înalt din administrația centrală; altor jurnaliști din Hong Kong li s-a permis să asiste la acest eveniment. La 19 decembrie a fost refuzată intrarea în Macao pentru 14 personalități din opoziția din Hong Kong și patru jurnaliști din presa scrisă de opoziție, pe motiv că aceștia ar aduce atingere ordinii publice.

În ceea ce privește libertatea de întrunire, liderii sindicatului angajaților din lanțul de cazinouri *Forefront of Macau Gambling* au fost arestați în urma unei altercații minore cu poliția privind ruta unei demonstrații; ei au fost ulterior eliberați în așteptarea unei proceduri penale.

A devenit evident faptul că libertatea academică a fost pusă în pericol atunci când contractele a doi profesori universitari, cunoscuți pentru declarațiile critice la adresa guvernului, nu au fost reînnoite; un al treilea profesor a fost retrogradat. A fost semnalat faptul că anumite alte cadre didactice universitare au fost invitate de către conducerea universității să se abțină de la declarații politice critice. UE consideră că libertatea academică este piatra de temelie a unui sector academic dinamic, capabil să răspundă necesităților economiei și societății în ansamblu.

Guvernul din Macao a continuat să depună eforturi substanțiale pentru combaterea criminalității transfrontaliere, în special a traficului de persoane. Comitetul pentru măsuri disuasive privind traficul de persoane, un organ interdepartamental alcătuit din reprezentanți ai guvernului, ai autorităților însărcinate cu aplicarea legii, ai sistemului judiciar și ai sectorului social, a continuat să combată traficul de persoane și să pună în aplicare măsuri privind prevenirea și protecția victimelor. Au fost întreprinse o serie de activități, inclusiv formarea judecătorilor, magistraților, avocaților și a altor profesioniști. Biroul de asistență socială al guvernului a organizat trei cursuri în octombrie privind protecția victimelor

traficului de persoane și, în decembrie, Biroul afacerilor juridice a organizat trei seminarii cu privire la prevenirea traficului de persoane.

Macao și Hong Kong au început negocieri cu privire la un tratat de extrădare a infractorilor dați în urmărire. În temeiul tratatului, infractorii dați în urmărire care se refugiază într-o SAR pentru a evita aplicarea unei pedepse în cealaltă SAR vor fi trimiși înapoi. Viitorul tratat s-ar putea aplica retroactiv.

Combaterea corupției

În luna martie, Comisia împotriva corupției (CCAC) din Macao a evidențiat în raportul său anual către șeful executiv că în anul 2013 s-a înregistrat un volum mare de muncă. Acest lucru nu a fost cauzat de un număr mai mare de cazuri, ci de creșterea gradului de complexitate al acestora. Cetățenii din Macao au continuat să își exprime punctul de vedere conform căruia CCAC trebuie să acționeze într-un mod mai eficient.

Referitor la corupția din sectorul public, numărul de rapoarte primite și de cazuri care au făcut obiectul unei anchete a rămas la același nivel ca în 2012. Având în vedere cazurile prezentate, principalele încălcări sunt în continuare luarea de mită pentru acte ilegale, abuzul de putere și falsificarea de documente; încălcarea obligațiilor funcționarilor publici și gestionarea ineficientă care aduce atingere intereselor publice au fost, de asemenea, destul de frecvente. Potrivit președintelui CCAC, din această situație rezultă faptul că funcționarii publici încă își mai pot îmbunătăți nivelul de conștientizare, standardele etice și imparțialitatea în ceea ce privește aplicarea legii.

În mai, Consiliul executiv din Macao a anunțat un proiect de lege împotriva corupției în domeniul comerțului exterior, interzicând oferirea de mită funcționarilor care își desfășurau activitatea în afara SAR. O astfel de lege ar permite Macao să își respecte angajamentul asumat în temeiul Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției.

Evoluția situației economice

Liberalizarea și modernizarea sectorului jocurilor de noroc a propulsat Macao în rândul celor mai bogate economii din lume¹. Începând din 2006, Macao este cea mai mare piață a jocurilor de noroc din lume. Acest sector constituie elementul central al economiei din Macao, contribuind în proporție de 46% la PIB-ul său². Aproximativ o cincime din populația activă din Macao lucrează în sectorul jocurilor de noroc³. Taxa pe jocurile de noroc (35% din veniturile brute din jocurile de noroc) reprezintă 80 %⁴ din veniturile fiscale ale SAR Macao. Piața jocurilor de noroc se dezvoltă grație fluxurilor continue de vizitatori din China continentală, acestea reprezentând aproximativ două treimi din turiștii din Macao.

¹ În termeni nominali, PIB-ul pe cap de locuitor din Macao a ajuns la 697 502 MOP (91 376 USD) în 2013, plasând această țară printre primele șase din lume (date furnizate de Banca Mondială).

² *Industrial Structure of Macao 2013*, serviciul de statistică și recensământ al guvernului SAR Macao.

³ Potrivit serviciului de statistică și recensământ al guvernului SAR Macao, un număr total de 87 000 de angajați, adică 21,5 % din forța de muncă totală, erau angajați în sectorul jocurilor de noroc în al patrulea trimestru al anului 2014.

⁴ Conform cifrelor provizorii publicate de Biroul de servicii financiare al guvernului SAR Macao, impozitele directe provenind din jocurile de noroc s-au ridicat la 128,9 miliarde MOP, adică 82,5 % din veniturile fiscale în 2014.

După creșterea cu două cifre înregistrată în 2013, economia din Macao și-a încetinit ritmul în 2014, ca urmare a unei scăderi a veniturilor realizate din jocurile de noroc, deoarece sectorul jocurilor de noroc a înregistrat cel mai slab an de la liberalizarea sa în 2002. Veniturile realizate din jocurile de noroc au înregistrat o scădere bruscă de 30 % în decembrie 2014, a șaptea lună consecutivă de scădere. Cu toate acestea, pe parcursul anului, scăderea a fost doar de 2,6 %, ajungând la 351,5 miliarde MOP, datorită unei creșteri mai puternice în primele câteva luni. Operatorii din sectorul jocurilor de noroc s-au confruntat cu mari dificultăți, măsurile anticorupție adoptate de către administrația centrală ținând la distanță jucătorii bogați din China continentală („segmentul VIP” reprezintă până la 70 % din totalul veniturilor provenite din jocurile de noroc). Încetinirea creșterii economice a redus și cererea din partea jucătorilor din rândul publicului larg.

Ca rezultat al scăderii semnificative a veniturilor brute obținute din jocuri de noroc și a sumelor cheltuite de vizitatori, PIB-ul pentru întregul an 2014 s-a contractat cu 0,4 %⁵ în termeni reali, creșterea puternică a PIB-ului în prima jumătate a anului fiind contrabalansată de o scădere în cel de-al doilea semestru. Cu toate acestea, cererea internă s-a menținut la cote ridicate. Consumul privat și cheltuielile publice au rămas la același nivel. Investițiile private au continuat să crească, deoarece construcția de noi hoteluri și complexe de vacanță a continuat. Este planificată construcția a șase noi megacomplexe de vacanță. Presiunea inflaționistă a rămas la un nivel relativ ridicat de 6 % în 2014, din cauza activității economice robuste. Rata șomajului a fost în mod constant inferioară sau egală cu 2 % în ultimii trei ani, situându-se la 1,7 % în 2014. În pofida declinului sectorului jocurilor de noroc, turismul a avut o evoluție bună, ajungând la 31,5 milioane de vizitatori, și anume o creștere de 7,5 % față de anul precedent.

Macao continuă să sufere de o gravă penurie de forță de muncă și economia sa se bazează în mare măsură pe lucrători și profesioniști din alte țări. Numărul de lucrători nerezidenți a crescut cu 24 %, ajungând la 170 346 în 2014, ceea ce reprezintă 42 % din populația activă. Întreprinderile s-au plâns de lipsa personalului adecvat pentru a gestiona activitățile lor în expansiune.

Un proiect de lege de instituire a unui salariu minim statutar a fost examinat în primă lectură de către Adunarea legislativă în luna iulie. Guvernul a propus ca salariul minim statutar al agenților de pază și al gardienilor din Macao angajați de întreprinderi de gestionare a imobilelor să fie stabilit la 30 MOP pe oră.

Deși Macao este una dintre cele mai bogate economii din lume în ceea ce privește veniturile pe cap de locuitor, distribuția veniturilor este foarte inegală. Guvernul depune eforturi pentru a repartiza bogăția prin intermediul unui sistem de repartizare de numerar, care a fost instituit în 2008. În 2014, fiecare rezident permanent a primit 9 000 MOP și fiecare rezident nepermanent 5 400 MOP. În noiembrie, șeful executivului, dl Chui, a anunțat acordarea aceleiași sume pentru 2015, precum și a unor subvenții suplimentare în favoarea titularilor eligibili de conturi de fonduri de asigurări sociale, împreună cu o serie de concesiile fiscale

⁵ Cu excepția cazului în care se precizează altfel, indicatorii economici referitori la economia din Macao au fost furnizați de serviciul de statistică și recensământ al guvernului SAR Macao.

pentru întreprinderi și persoane fizice. O anchetă guvernamentală realizată în 2014 a indicat că decalajul în ceea ce privește bogăția era din ce în ce mai mic⁶.

Amploarea sectorului jocurilor de noroc din Macao face ca regiunea să fie vulnerabilă la spălarea banilor, deoarece asigură o cale de ieșire pentru fluxurile financiare ilicite din China continentală. În 2014, autoritățile au făcut mai multe încercări de a combate acest fenomen, inclusiv prin creșterea controlului exercitat asupra intermediarilor (*junket operators*)⁷. Mai mulți reprezentanți ai unor mari societăți intermediare au fost arestați sau fac obiectul unor anchete. De asemenea, guvernul din Macao a restricționat utilizarea cardurilor de plată mobile în cazinouri, pentru a stopa eludarea controalelor valutare. În cursul vizitei sale în Macao în decembrie, președintele Xi Jinping a declarat că creșterea alimentată de sectorul cazinourilor din Macao a dus la „probleme profunde” și la „riscuri pentru dezvoltare”. Macao a trebuit să îmbunătățească reglementarea și supravegherea sectorului jocurilor de noroc și ar trebui să își diversifice economia printr-o mai bună utilizare a resurselor locale, în special prin cooperarea cu regiunea deltei Râului Perlelor. Cu aceeași ocazie, Li Fei, președinte al Comisiei pentru Legea fundamentală a Macao și secretar general adjunct al Comitetului permanent al Congresului Popular Național, a remarcat că „preponderența covârșitoare” a sectorului jocurilor de noroc acționa împotriva intereselor nu numai ale SAR, ci și ale întregii națiuni.

Pentru a ajuta Macao să își diversifice economia prin intermediul cooperării transfrontaliere cu provincia Guangdong, în 2009 a fost înființată noua zonă Hengqin⁸, cu aprobarea Consiliului de Stat din China, în scopul studierii unui nou mod de cooperare între Guangdong, Hong Kong și Macao. Până în 2014, guvernul din Macao primise în total 89 de solicitări din partea unor societăți din Macao care doreau să își stabilească sediul la Hengqin, 33 dintre aceste solicitări fiind transmise autorităților din Hengqin spre aprobare. Cu toate acestea, unii reprezentanți ai întreprinderilor mici și mijlocii din Macao au declarat că pragurile de intrare fuseseră stabilite la un nivel prea ridicat pentru IMM-uri și că era puțin probabil ca întreprinderile respective să se stabilească în noua zonă. Macao a început să examineze posibilitatea unei colaborări cu Zhongshan, un oraș învecinat cu Zhuhai, cu privire la potențiala achiziționare sau închiriere a unor situri pentru dezvoltarea industrială a Macao. Pentru a facilita circulația mărfurilor și a persoanelor între Macao și noua zonă Hengqin, Consiliul de Stat din China a convenit să extindă programul de lucru al celor trei puncte de control la frontieră dintre Macao și Zhuhai, începând cu 18 decembrie. Punctele de control la frontieră sunt deschise în prezent 24 de ore din 24, ceea ce facilitează deplasările de la domiciliu la locul de muncă. Noile dispoziții sunt convenabile pentru cei care nu își pot permite să trăiască în Macao și trebuie să caute soluții alternative în ceea ce privește locuința peste graniță și, prin urmare, permite reducerea presiunii exercitate asupra sectorului locuințelor în Macao.

⁶ Potrivit sondajului privind bugetul gospodăriilor publicat de serviciul de statistică și recensământ al guvernului SAR Macao, în aprilie 2014, coeficientul Gini al Macao era de 0,35 pe o scară de la 0 la 1 în 2012/13, comparativ cu 0,38 în 2007/08.

⁷ *Junkets* sunt intermediarii care aduc clienții dispuși să cheltuiască sume importante la cazinou, le acordă un credit și recuperează datoria în schimbul unui comision.

⁸ Noua zonă Hengqin este situată pe insula Hengqin, în sudul orașului Zhuhai, provincia Guangdong. Zona este legată de Macao printr-un pod.

Dezvoltarea legăturilor de transport între Macao, Zhuhai și Hong Kong este într-un stadiu avansat. Se preconizează finalizarea construcției podului Hong Kong-Zhuhai-Macao la sfârșitul anului 2016. Prelungirea liniei feroviare de mare viteză Guangzhou-Zhuhai este estimată să atingă Macao până în 2015, prin intermediul unui tunel sub mare. Aceste proiecte de infrastructură vor reduce semnificativ timpul de călătorie între China continentală, Macao și Hong Kong.

În decembrie, China continentală și Macao au semnat un acord auxiliar privind liberalizarea domeniilor de bază ale comerțului cu servicii în provincia Guangdong, în cadrul Acordului pentru un parteneriat economic consolidat dintre China continentală și SAR Macao (CEPA). Acordul auxiliar s-a adăugat celor zece acte adiționale semnate până în prezent în cadrul CEPA. Se preconizează că acesta va constitui un model pentru liberalizarea domeniilor de bază ale comerțului cu servicii pentru acoperirea întregului teritoriu al Chinei în 2015. China s-a angajat în sensul liberalizării domeniilor de bază ale comerțului cu servicii cu Macao înainte de expirarea, în 2015, a celui de al 12-lea plan național cincinal.

Macao a promovat cu succes fazele I și II ale evaluărilor *inter pares* realizate în 2011 și, respectiv, în 2013 de către Forumul mondial privind transparența și schimburile de informații în scopuri fiscale al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), confirmând faptul că atât cadrul său juridic, cât și operațiunile concrete în ceea ce privește schimbul de informații fiscale la cerere îndeplinesc standardele convenite la nivel internațional. În 2014, Macao încheiase acorduri fiscale cu 20 de jurisdicții, dintre care cinci sunt acorduri în materie de dublă impozitare și 15 sunt acorduri de schimb de informații fiscale.

De asemenea, Macao a răspuns pozitiv la apelul global pentru lupta împotriva evaziunii fiscale. În septembrie 2014, guvernul SAR Macao a anunțat că Macao va adopta standardul global pentru schimbul automat de informații privind conturile financiare elaborat de OCDE și aprobat de G20. Autoritățile au afirmat că Macao își va modifica legislația cu scopul de a asigura în cel mai scurt timp conformitatea cu noul standard.

Relațiile bilaterale dintre UE și Macao

Valoarea schimburilor comerciale bilaterale dintre UE și Macao a scăzut cu 11%, ajungând la 613 milioane EUR în 2014. Exporturile UE către Macao s-au diminuat cu 5,9 %, ajungând la 540 milioane EUR, pe măsură ce cererea de importuri din partea Macao s-a diminuat din cauza încetinirii economiei sale. Exporturile UE constau în principal din produse de lux, produse alimentare și băuturi, precum și automobile. În special, importurile UE provenite din Macao au scăzut cu 37 %, ajungând la 72 de milioane EUR în 2014, din cauza contractării în continuare a bazei industriale a Macao. Prin urmare, UE a înregistrat un excedent comercial de 468 de milioane EUR cu Macao. UE a rămas al doilea furnizor pentru Macao, după China, cota sa atingând 24 % din importuri în 2014. UE și comunitatea sa de afaceri sunt dornice să colaboreze cu guvernul din Macao în eforturile sale de diversificare a economiei SAR, de îmbunătățire a sustenabilității dezvoltării sale economice și de promovare a comerțului și a fluxurilor de investiții bilaterale.

Relațiile bilaterale dintre UE și Macao și-au continuat dezvoltarea pozitivă. Cea de a 19-a reuniune a comisiei mixte instituite în temeiul acordului comercial și de cooperare

UE-Macao a avut loc la 15 iulie la Bruxelles. În cadrul reuniunii, au fost analizate tendințele pozitive privind cooperarea în domeniul economic, comercial și al educației. A fost acordată o atenție specială cooperării economice a Macao cu China continentală, în cadrul CEPA și al cooperării în regiunea deltei Râului Perlelor, inclusiv noua zonă Hengqin. Pentru a consolida legăturile comerciale, UE și Macao au convenit să instituie un dialog periodic reciproc în domeniul comercial, pentru a facilita schimburile directe între întreprinderile din UE care își desfășoară activitatea în Macao și autorități și pentru a contribui la realizarea obiectivelor pe termen mediu, cum ar fi diversificarea economică.

Camera Europeană de Comerț din Macao (MECC), inaugurată în 2013⁹, s-a dezvoltat prin extinderea programului său de activități. În cooperare cu Camera Europeană de Comerț din Hong Kong, MECC a coordonat participarea europeană la forumul și expoziția privind cooperarea internațională în domeniul mediului (MIECF) care au avut loc în Macao în luna martie (cu 38 de expozanți europeni din 12 state membre ale UE) și la Târgul internațional privind comerțul și investițiile (MIF) organizat de Macao în luna octombrie, cu participanți din 11 state membre. Rolul MECC va crește în cadrul viitorului dialog comercial între UE și Macao.

Un mare număr de activități noi au fost organizate în cadrul Programului universitar al Uniunii Europene (EUAP) la Macao. Gestionat de un consorțiu condus de Universitatea din Macao, acest program a găzduit vorbitori invitați, seminarii și prima sa conferință internațională privind relațiile UE-China, care a reunit 12 universități din șapte țări. De asemenea, activitățile de informare ale EUAP s-au extins, cu prima ediție a școlii de vară a UE pentru tinerii studenți locali și acțiunea UE denumită „provocarea în domeniul scurt-metrajului”, în cadrul căreia au fost prezentate nouă filme de scurt metraj privind relațiile dintre UE și Macao. De asemenea, EUAP a găzduit cea de a doua ediție a manifestării populare care constă în simularea unei reuniuni a Consiliului European după modelul UE; câștigătorii au participat la o vizită de studiu la Bruxelles. Cu ocazia festivităților dedicate Zilei Europei, EUAP a organizat o săptămână a UE, cu seminarii și activități dedicate tinerilor.

Comisia Europeană și-a continuat cooperarea cu Institutul Politehnic din Macao în domeniul formării interpreților și traducătorilor pentru limbile chineză și portugheză, sprijinind astfel rolul Macao de platformă între China și țările vorbitoare de limbă portugheză.

Printre prioritățile-cheie pentru 2015 se numără cooperarea în domeniul diversificării economiei Macao, maximizarea beneficiilor potențiale ale CEPA atât pentru întreprinderile locale, cât și pentru cele europene stabilite în Macao, precum și analizarea convergenței în materie de reglementare în domenii cum ar fi politica în domeniul concurenței, achizițiile publice și drepturile de proprietate intelectuală.

⁹ MECC este o cameră hibridă ai cărei membri sunt camerele de comerț naționale ale statelor membre ale UE (Asociația întreprinderilor britanice din Macao, Asociația de afaceri Franța -Macao, Asociația de afaceri Germania-Macao, Camera de comerț irlandeză din Macao, Camera de comerț română din Macao și Camera de comerț și industrie sino-portugheză) și întreprinderi individuale.